

Depremlerde Güvenlik Sorunları ve Polislik Hizmetleri

Mehmet AKBAŞ¹

GİRİŞ

Polis teşkilatları, birçok ülkede doğal veya insan kaynaklı afet zamanlarında ön cephede ve ilk müdahale konumunda bulunur. Bu vazife, genellikle bu görevlilerin kendilerinin ve ailelerinin/arkadaşlarının can ve mal güvenliğinin de tehdit altında olduğu bir anda ifa edilir (Varano ve Schafer, 2012:85). Buna mukabil alanyazında polisin operasyonel işlevlerine, polis kültürüne ve polislik modellerine yönelik çok sayıda çalışmaya kıyasla afet zamanlarında polislerin ve polis teşkilatlarının karşılaştıkları güçlüklerle alakalı eser sayısı oldukça azdır (Adams ve Anderson, 2019: 2). Deprem afetlerinde polislik konusunda Türkçe veya Türkiye'yi konu alan çalışmalar açısından da benzer bir durum görülmektedir.

Günümüzde polislik kavramını da kapsayan bir kavram olarak kullanılan iç güvenlik kavramına yüklenen anlam itibarıyla Amerika Birleşik Devletleri (ABD), 11 Eylül saldırılarından itibaren polisin doğal ve insan kaynaklı afet zamanlarındaki rolünün en yoğun tartışıldığı ülkelerden biridir. Özellikle 2005 yılında meydana gelen Katrina Kasırgası sonrasında, ABD'de polisin büyük ölçekli *planlı* etkinliklerde nasıl hareket etmesine ilişkin yaygın alanyazının afet zamanlarını da kapsayacak şekilde genişlediği kabul edilmektedir (Varano ve Schafer, 2012:85).

¹ Dr., Sivas İl Emniyet Müdürlüğü, mehmetakbas@protonmail.com, ORCID iD: 0000-0002-8467-9676

depremin polisler, toplumsal yapı ve bireyler üzerindeki yıkıcı etkilerini daha iyi anlayabilmek adına polisin iş yükünü artıran bir unsur olan suç olgusunu daha iyi anlayabilmek adına bir afet kriminolojisi alanı geliştirilmesi önem arz edecektir. Benzer şekilde, polislerin depremin etkileri ile mücadelesine katkı sunmak adına polislerin psikososyal durumlarını ortaya koyacak, olası uyum sorunlarına karşı gerekli tedbirleri alacak bir çalışma alanının da geliştirilerek polis teşkilatının kurumsal kültürüne ve yapılanmasına dahil edilmesi fayda sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Adams T.M., & Anderson, L.R (2019). *Policing in Natural Disasters: Stress, Resilience and the Challenges of Emergency Management*. Temple University Press.
- Adams, T., Anderson, L., Turner, M. & Armstrong, J. (2011). Coping through a Disaster: Lessons from Hurricane Katrina. *Journal of Homeland Security and Emergency Management*. 8(1), 1-15. <https://doi.org/10.2202/1547-7355.1836>.
- AFAD (2012). *Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (USDEP 2012-2023)*, AFAD Başkanlığı. https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/2403/files/udsep_1402013_kitap.pdf
- AFAD (2018). *Türkiye'de Afet Yönetimi ve Doğa Kaynaklı Afet İstatistikleri*. AFAD Başkanlığı. https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/35429/xfiles/turkiye_de_afetler.pdf.
- AFAD (2020, 22 Temmuz). *AFAD ve EGM Afetlerde İş Birliğini Pekiştiriyor*. <https://www.afad.gov.tr/afad-ve-egm-afetlerde-is-birligini-pekistiriyor>.
- AFAD (2021, 14 Ekim). *Afet Kriminal İnceleme Birimi 30 Saniyede Parmak İzinden Afetzedenin Kimliğini Belirliyor*. <https://afad.gov.tr/afet-kriminal-inceleme-birimi-30-saniyede-parmak-izinden-afetzedenin-kimligini-belirliyor-merkezicerik>.
- AFAD (2022). *Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP 2022-2030)*, AFAD Başkanlığı. https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e_Kutuphane/Planlar/28032022-TARAP-kitap_V6.pdf.
- AFAD (2023). *Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)*. AFAD Başkanlığı. <https://www.afad.gov.tr/turkiye-afet-mudahale-planı>.
- Anadolu Ajansı (2023, 11 Şubat). *Hatay'da deprem nedeniyle boşaltılan evlerden hırsızlık yapan 3 kişi gözaltına alındı*. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/hatayda-deprem-nedeniyle-bosaltilan-evlerden-hirsizlik-yapan-3-kisi-gozaltina-alindi/2815307>.
- Bayley, D.H. (1985). *Patterns of Policing: A Comparative International Analysis*. Rutgers University Press.
- Caldwell, B.R. (1944). Deployment of Police Personnel During Emergency Disaster. *The Journal of Criminal Law and Criminology*, Volume: 35, Issue 2, 128-133.
- Çağlar, A. (1999). Polis ve Polisliğin Ortaya Çıkışı: Sosyolojik Bir İnceleme. *Polis Bilimleri Dergisi*. Cilt: 1(4): 121-132.
- EGM (2014, 06 Mayıs). *Birimlerimiz*. <https://www.egm.gov.tr/guvenlik/birimlerimiz>.
- EGM (2022, 09 Mayıs). *Polis Arama Kurtarma*. <https://www.egm.gov.tr/polis-arama-kurtarma>.
- EGM (2023, 12 Şubat). *73 Bin 243 Personel İle Deprem Bölgesindeyiz*. <https://www.egm.gov.tr/egm-73-bin-243-personel-ile-deprem-bolgesindeyiz-merkezicerik>.
- Frailing, K. & Harper, D.W (2017). *Toward a Criminology of Disaster: What We Know and What We Need to Find Out*. Palgrave Macmillan.

- Gönültaş, B. M. (2018). Polislik Ve Sosyal Hizmet Meslekleri İlişkisi Üzerine Bir Değerlendirme. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*. 2(1), 51-69. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tushad/issue/38443/416615>.
- Gözler, K. (2003). *İdare Hukuku*. Ekin Kitapevi.
- Haberfeld, M., Grutman, M. & Herrman, C.R. (2023). *Policing Crisis Situations (ebook)*. Springer Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-22909-1>.
- Günday M., YILDIRIM, T. (2002). *İdare Hukuku*. Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Habertürk (2023, 14 Şubat). *İskenderun'da yağmacılara linç girişimi*. <https://www.haberturk.com/son-dakika-deprem-bolgesinde-yagmacilara-linc-girisimi-3565485>.
- Holdaway, S. (1986). Police and Social Work Relations – Problems and Possibilities. *The British Journal of Social Work*, Vol: 16, No: 2, 137-160. <http://www.jstor.org/stable/23705267>.
- İhlas Haber Ajansı (2023, 25 Nisan). *Polis ekipleri, depremzedelere destek oluyor*. <https://www.ih.com.tr/kahramanmaraş-haberleri/-4298878>.
- Kennedy, W.C. (1970). Police Departments: Organization and Tasks in Disaster, *American Behavioral Scientist*, 13(3), 354-361. <https://doi.org/10.1177/000276427001300305>.
- Mawby, R.I. (2023[1990]). *Comperative Policing Issues: The British and American Experience in International Perspective*. Routledge.
- Milliyet (1999, 25 Ağustos). *55 Yağmacı Yakalandı*. <https://www.milliyet.com.tr/the-other-s/55-yagmaci-yakalandi-5240943>.
- SBB (2023, Mart). *2023 Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Raporu*. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/03/2023-Kahramanmaraş-ve-Hatay-Depremleri-Raporu.pdf>.
- Şeker, B.D. Akman, E. (2014). Van Depremi Sonrası Duygusal, Bilişsel ve Davranışsal Tepkiler: Polis Örnekleme İncelemesi. *U.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 16, Sayı: 27, 2014/2, s.215-231.
- Varano, S.P, Schafer, J. A. (2012). Policing Disasters: The Role of Police in the Pre-Disaster Planning and Post-Disaster Responses, *Disasters, Hazards and Law (Sociology of Crime, Law and Deviance, Vol.17)*, 83-112. [https://doi.org/10.1108/S1521-6136\(2012\)0000017008](https://doi.org/10.1108/S1521-6136(2012)0000017008).
- Yasuda, T., Takayama, Y. & Soma, K. (2014), *Activities of Japan Police in the Great East Japan Earthquake*, *Journal of International Criminal Justice Research*, Volume 1, Retrieved from: <https://www.aabri.com/manuscripts/131480.pdf>.